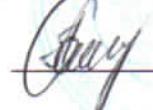

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор СЗШ №184 м. Києва

 Алла МІШИНА

29 серпня 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНОСВІТНЬОЇ
ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №184 М. КИЄВА
на 2023-2024 н.р.

Схвалено
на засіданні педагогічної ради
(протокол від 30 серпня 2023 р. № 1)

ПРИЗНАЧЕННЯ ШКОЛИ ТА ЗАСІБ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №184 здійснює освітній процес за рівнями загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь – початкова;

II ступінь – базова середня.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення школи, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколошньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколошній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечної та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних шляхів та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до навчальних планів початкових класів
середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 184 м. Києва
на 2023-2024 н. р.

I. Загальні засади

Навчальний план початкової освіти на 2023-2024 навчальний рік складений відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою кабінету міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р., у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688 та освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (1-2 класи, наказ Міністерства освіти і науки України № 1272 від 08.10.2019 року, 3-4 класи, наказ Міністерства освіти і науки України № 1273 від 08.10.2019 року).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової та базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №184 м. Києва розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

II. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальний план 1 – 4 класів (початкова освіта) включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну, що передбачає можливість збільшення кількості годин для підсилення вивчення предметів інваріантної складової. (Додатки 1-4)

Гранична наповнюваність класів та поділ на групи при вивченні окремих предметів інваріантної складової навчального плану здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комплектуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2 – 4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Відповідно нової редакції Державного стандарту початкової освіти в робочий план включено освітні галузі: «Мовно-літературна: українська мова та література, іноземна мова», «Математична», «Я досліджую світ» (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна), «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька», «Фізкультурна».

Освітня галузь «Мовно-літературна», з урахуванням вікових особливостей учнів, у навчальному плані реалізується через навчальні предмети:

- «Навчання грамоти», «Іноземна мова (англійська)» - 1-і класи;
- «Українська мова», «Читання», «Іноземна мова (англійська)» - 2-і класи;
- «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова (англійська)» - 3-ті та 4-ті класи.

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет - «Математика», «Я досліджую світ» - через предмет «Я досліджую світ», «Технологічна» - через навчальний предмет «Дизайн і технології»; галузь «Мистецька» - навчальні предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»; галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

Кількість класів - 9. Серед них 6 – інклузивні.

Мова навчання – українська.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-дennim навчальним тижнем.

III. Структура навчального року та режим роботи закладу

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2022/2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – Днем знань - і закінчується 28 червня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року

II семестр – з 07 січня по 31 травня 2024 року

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні – з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

Зимові - з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року

Весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року

Навчальні заняття в початковій школі:

- починаються о 08 год. 30 хв.

- закінчуються о 14 год. 10 хв.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

СЗШ №184 м. Києва

З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ

на 2023/2024 навчальний рік

1 – 4 класах

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у 1 класі	Кількість годин на тиждень у 2 класі	Кількість годин на тиждень у 3 класі	Кількість годин на тиждень у 4 класі
Мовно-літературна	Українська мова	7+1	7	7+1	7+1
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4+1	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	«Я досліджую світ»	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
	Інформатика	-	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+1+3	21+1+3	22+1+3	22+1+3
Границю допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансирується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА
до навчальних планів базової освіти
середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 184 м. Києва
на 2023-2024 н. р.

Навчальний план на 2023 - 2024 навчальний рік розроблено на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Порядку поділу класів на групи при вивчені окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зарестованого в Міністерстві юстиції України 06.02.2002 за №229/6517, наказів Міністерства освіти і науки України №405 від 20.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня» та №408 від 20.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня».

У робочих навчальних планах школи на 2023-2024 навчальний рік дотримано норми гранично допустимого навантаження на одного учня, які не перевищують меж, встановлених Типовими освітніми програмами. Навчальний план для 5-9 класів розроблено у відповідності до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405.

Робочий навчальний план включає інваріантну, сформовану на державному рівні, та варіативну складові. При розподілі годин варіативної складової враховано, що гранично допустиме навантаження розраховано на одного учня, а уроки фізичної культури та індивідуальні заняття не враховуються при визначенні цього показника.

Робочий навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денним навчальними тижнем. Кількість 5-9 класів – 14, серед них – 11 інклузивних.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ
на 2022/2023 навчальний рік
5-6 клас
(базова середня освіта)
Пояснювальна записка**

I. Загальні засади

Навчальний план для 5-6-х класів СЗШ 184 м. Києва розроблений відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 5 класі – 45 хвилин.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 класу закладу загальної середньої освіти складає 1085 годин/навчальний рік, 6 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

II. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності та варіативну складову.

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу, навчальний час, передбачений на варіативну складову, використаний на підсилення предметів інваріантної складової та проведення індивідуальних та групових занять.

Гранична наповнюваність класів та поділ на групи при вивченні окремих предметів інваріантної складової навчального плану здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комплектуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних

груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

Мова навчання – українська.

Навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денною навчальним тижнем.

ІІІ. Структура навчального року та режим роботи закладу

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2022/2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – Днем знань - і закінчується 28 червня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року

II семестр – з 07 січня по 31 травня 2024 року

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні – з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

Зимові - з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року

Весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року

Навчальні заняття в 5-х класах:

- починаються о 08 год. 30 хв.

- закінчуються о 15 год.05 хв.

Для 5-А,Б,В та 6-А,Б класів навчальний план складено відповідно Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 19.02.2021 № 235), розроблено відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти на продовження реформи «Нова українська школа».

Варіативна складова містить 2 години, розподілені таким чином: - 0,5 год на підсилення зарубіжної літератури, 1,5 год на підсилення англійської мови. Додані години другої іноземної мови – німецької. Границя допустимого навантаження на учня витримано. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення границі допустимого навантаження учнів.

Для викладання навчальних предметів у 5-х класах були використані модельні навчальні програми, розроблені на основі Держстандарту та мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН від 12.07.2021 № 795 зі змінами, внесеними наказами МОН від 10.08.2021 №898, від 29.09.2021 №1031, від 13.12.2021 №1358, від 02.02.2022 №96, від 09.02.2022 №143, від 11.04.2022 № 324).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
5-х класів СЗШ №184 м. Києва
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
на 2023/2024 навчальний рік
(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у 5 класі
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5+0,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5+1,5
	Німецька мова	2
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та побут»	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+2+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
6-х класів СЗШ №184 м. Києва
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
на 2023/2024 навчальний рік
(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у 6 класі
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5+0,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5+1,5
	Німецька мова	2
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та побут»	1
Громадянська та історична	Історія України Всесвітня історія	2
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		29+2+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
7 - 9 класи
З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ
на 2023/2024 навчальний рік
(базова середня освіта)

Пояснювальна записка

I. Загальні засади

Навчальний план для 7 – 9 класів СЗШ 184 м. Києва розроблений відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 7-9 класах – 45 хвилин.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів для 7 класу – 1225 годин/навчальний рік, для 8 і 9 класів – 1260 годин/навчальний рік.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

II. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу, навчальний час, передбачений на варіативну складову, використаний на підсилення предметів інваріантної складової та проведення індивідуальних та групових занять.

Для 7-А та 7-Б, 7-В класів (класи з інклюзивним навчанням) робочий навчальний план складено відповідно до таблиці №10 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04. 2018 р. № 405. Варіативна складова розподілена таким чином: 1 год спрямовано на підсилення годин української мови, 1 год – англійської мови, 1 год – історії України. Гранично допустиме навантаження на учня витримано. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Для 8-А, 8-Б, 8-В класів (класи з інклюзивним навчанням) робочий навчальний план складено відповідно до таблиці №10 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04. 2018 р. №405. Варіативна складова розподілена таким чином: - 1 год на підсилення годин для вивчення української мови, 1 год – англійської мови, 1 год – зарубіжної літератури, 0,5 год - історії України. Гранично допустиме навантаження на учня витримано. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Для 9-А та 9-Б, 9-В класів (класи з інклюзивним навчанням) робочий навчальний план складено відповідно до таблиці №10 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04. 2018 р. №405. Варіативна складова розподілена таким чином: 0,5 год на підсилення годин для вивчення української мови, 1 год – англійської мови, 0,5 год - історії України;

Гранично допустиме навантаження на учня витримано. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів та поділ на групи при вивченні окремих предметів інваріантної складової навчального плану здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комплектуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

Мова навчання – українська.

Навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денним навчальним тижнем.

ІІІ. Структура навчального року та режим роботи закладу

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2023/2024 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом - День знань - і закінчується не пізніше 01 липня.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2023/2024 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – Днем знань - і закінчується 28 червня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року

II семестр – з 07 січня по 31 травня 2024 року

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні – з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

Зимові - з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року

Весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року

Навчальні заняття в 6-9 класах:

- починаються о 08 год. 30 хв.

- закінчуються о 16 год.00 хв.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
7-х класів СЗШ №184 м. Києва
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
на 2023/2024 навчальний рік
(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		7-А клас (інклузивний)	7-Б клас (інклузивний)	7-В клас (інклузивний)
Мова і літератури	Українська мова	2,5+1	2,5+1	2,5+1
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	2+1	2+1	2+1
	Німецька мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1+1	1+1	1+1
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3*	3*	3*
Разом		32+3	32+3	32+3
Гранічно допустиме навчальне навантаження на учня		32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3	32+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
8-х класів СЗШ №184 м. Києва
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
на 2023/2024 навчальний рік

(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		8-А клас	8-Б клас (інклюзивний)	8-В клас (інклюзивний)
Мови і літератури	Українська мова	2+1	2+1	2+1
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	2+1	2+1	2+1
	Німецька мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2+1	2+1	2+1
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3*	3*	3*
Разом		33+3	33+3	33+3
Границю допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
9-х класів СЗШ №184 м. Києва
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
на 2023/2024 навчальний рік

(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		9-А клас	9-Б клас (інклюзивний)	9-В клас (інклюзивний)
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5	2+0,5	2+0,5
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	2+1	2+1	2+1
	Німецька мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3*	3*	3*
Разом		33+3	33+3	33+3
Границю допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія

припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії, в першу чергу, покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативі технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямах освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Учителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчення тощо.

Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ПКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, воєнним станом став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, вчителів, учнів та їхніх батьків.

Дистанційний формат передбачає наявність всіх притаманних очному навчанню атрибутів, таких як групові дискусії, колективне обговорення вивченого матеріалу, живе спілкування тощо.

Для забезпечення повношінного освітнього процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти наші вчителі.

Головна мета школи зараз — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтуються на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і

прагнень з метою особистісного розвитку школярів. Застосовуємо принципи партнерства:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Сьогодні у професійній освіті існує і використовується безліч педагогічних технологій, які однак чітко не формалізуються, використовуються без належного розуміння цілей їх використання, переваг і недоліків. Педагогічні технології - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій.

Ознаки педагогічної технології:

- змістовність - наявність педагогічної концепції, що має технологічну реалізацію у вигляді педагогічної моделі, алгоритму, правила;
- керованість і ефективність – гарантоване досягнення результату;
- економічність – оптимізація праці вчителя;
- відтворюваність – можливість відтворення в широких масштабах без втрати результативності;
- коректована – можливість використання в процесі викладання зворотного зв'язку у вигляді контролю, рефлексії, тренінгів.

Розглядаючи володіння вчителем педагогічною технологією як однією з умов оптимальності та продуктивності його педагогічної діяльності, зміст педагогічної технології можна представити як сукупність педагогічних умінь і прийомів реалізації педагогічного впливу і взаємодії:

- постановка мети взаємодії;
- аналіз сформованої ситуації і формулювання педагогічних завдань;
- здійснення цілеспрямованого впливу на особистість дитини та взаємодії з ним і управління освітнім процесом;
- передача досвіду мовними (вербалними) і невербалними способами;
- організація життедіяльності та виховного простору дітей ;
- пред'явлення педагогічних вимог;
- оцінка вихованця та позитивне підкріplення;
- дозвіл виникаючих конфліктів;
- вміння керувати своєю поведінкою і реакціями.

Педагогічні працівники СЗШ № 184 активно використовують у своїй діяльності різні педагогічні технології, що є важливою складовою формування в учнів ключових компетентностей.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати цінні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі **початкової освіти** проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів **початкової освіти**, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, районному, міському, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінюванню здобувачів базової середньої освіти та профільної середньої освіти підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового (базового) освітнього компонента та вибірково-обов'язкові предмети навчального планувідовідного ступеня.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили **здобуття базової середньої освіти або профільної середньої освіти** відповідно до вимог Державного стандарту здійснюється шляхом **державної підсумкової атестації**.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на **ключові компетентності й наскрізні вміння** та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами відповідного ступеня.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного <u>вивчення іноземних мов</u>; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості <u>вчитися впродовж життя</u>; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чuti інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтuvання позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й стабільний розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнонапредметних компетентностей, окрім предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети та інтегровані курси — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів, інтегрованих курсів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- факультативи;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскірна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскірної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятливе формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскірна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленним на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посідючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскірної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскірна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкоzmінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскірна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: *поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація*.

Річне оцінювання здобувачів освіти 5 класу здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі наприкінці навчального року. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів 5 класу здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо)

У рамках академічної свободи педагоги та педагогині СЗШ № 184 здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети